

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NDEN ÇEKİLME KARARINDAN DÖNÜLMESİNİ TALEP EDİYORUZ!

Kısa adı **İstanbul Sözleşmesi** olan **Kadına Yönelik Şiddet ve Ev içi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi**'nin temel amacı, kadının güçlendirilmesi, kadına yönelik şiddetin sosyokültürel ve sosyoekonomik boyutlarıyla mücadele edilerek önlenmesi, önlenemediği durumlarda destek ve etkin soruşturma gibi mekanizmalarla mağduriyetlerin azaltılmasıdır. Ayrıca, sözleşmenin en önemli özelliği biyolojik veya hukuki ailevi bağ olup olmadığına bakılmaksızın ev içi şiddetin ve kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadeleye ilişkin standartlar öngörmesidir.

Denge ve Denetleme Ağı olarak bizler, kuruluşumuzdan günümüze, toplumsal yaşamda adalet ve eşitliğin sağlandığı, hak ve özgürlüklerin garanti altına alındığı, yönetimin hesap verebilir olduğu, özgür düşüncenin ve insanca yaşamanın mümkün olduğu bir Türkiye hayal ediyoruz. Bu çerçevede toplumsal cinsiyet eşitliğini temel, evrensel bir insan hakkı meselesi olarak görüyor ve demokratik bir denge ve denetleme sisteminin önemli bir unsuru olarak kabul ediyoruz. Bu nedenle hem iç işleyişimiz hem de dış dünyayla etkileşimimizde toplumsal cinsiyet eşitliğini anaakımlılaştırmayı yönelik çalışmalar yürütüyoruz.¹

Toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin ilke ve değerlerimiz ışığında İstanbul Sözleşmesi'nin kadına yönelik her türlü şiddetin tanımı, bu sorunla mücadele yollarını toplumsal cinsiyet perspektifinden ele alışı ve bu sorunun çözümünde devlete önemli sorumluluklar yüklemesinin, sorunun bütüncül çözümü için yaşamsal olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle İstanbul Sözleşmesi'ne taraf olduğumuzu bir kez daha vurguluyoruz!²

Yürürlükte kaldığı süre içerisinde, İstanbul Sözleşmesi gerektiği gibi uygulanmamış ve kadına yönelik şiddet sorununa aile temelli ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini yeniden üreten bir bakış açısıyla bakılmaya devam edilmiştir. Böyle bir bakışı, kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri sorunlarını çözmekten ziyade, bu sorunları derinleştiren temel nedenlerden biri olarak görüyoruz. İstanbul Sözleşmesi'nin, kadına yönelik şiddet sorununa toplumsal cinsiyet temelli bir bakış açısı sunması ve somut yükümlülükleri ortaya koyması açısından önemine bir kez daha dikkat çekiyoruz.

Türkiye'nin uluslararası bir anlaşma olan İstanbul Sözleşmesi'nden 19 Mart 2021 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle çekilmesi kabul edilemez.

Denge ve Denetleme Ağı olarak bu fikrimizin iki farklı boyutu bulunmaktadır. İlki, İstanbul Sözleşmesi etkin uygulandığı takdirde Türkiye'de kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin önlenmesinde önemli bir araçtır. İstanbul Sözleşmesi'nden 'geleneksel aile değerlerine' verebileceği zarar nedeniyle vazgeçmek, ileride kadına yönelik şiddetin önlenmesi yönündeki kısıtlı ilerlemeleri de gerileterek sorunu daha da derinleştirecek ve insan hakları ihlallerinin artmasına neden olacaktır.

İkincisi, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından oybirliğiyle onaylanmış insan haklarına ilişkin bir uluslararası sözleşmeden, yasama onayı aranmaksızın yürütme kararı ile çekilmenin mümkün olduğu iddiasıdır. Alınan karar, anayasanın uluslararası anlaşmaları düzenleyen 90. maddesiyle, temel hak ve özgürlüklerde yasallık ilkesi ile, Cumhurbaşkanının anayasada düzenlenen yetki sınırlarıyla, TBMM'nin kanun koyma ve kaldırma yetkisi ile, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesi ile açık şekilde çelişmektedir. Bunlar, Türkiye'de sağlıklı işleyen demokratik bir denge ve denetleme sistemi bağlamında ciddi sorunlardır.

Denge ve Denetleme Ağı olarak gerek toplumsal cinsiyet yaklaşımımız, gerekse kurucu ilkelerimiz çerçevesinde İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararını Türkiye'de temel haklar ve özgürlükler yönünden önemli bir geriye gidişin işareti olarak görüyoruz. İstanbul Sözleşmesi'ni Türkiye'de kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerinin önlenmesinde önemli bir çerçeve ve araç olarak görüyor, fesih kararından vazgeçilmesini talep ediyoruz.

¹ Denge ve Denetleme Ağı'nın toplumsal cinsiyet yaklaşımı için bakınız. <https://dengedenetleme.org/biz-kimiz/hikayemiz/toplumsal-cinsiyet-yaklasimimiz/>

² Bu çerçevede geçtiğimiz dönemde yaptığımız çağrılara bir örnek olarak <https://dengedenetleme.org/somut-oneriler/dda-olarak-istanbul-sozlesmesi-konusunda-tarafiz/>